



Glen Cook
SIDABRINIS SMAIGAS
Fantastinis romanas

JUODOJI GVARDIJA SUSKILO, IR PASAULIS NETRUKUS PAJUS PRAGAIŠTINGAS TO PASEKMES!

Įbestame į Medžio Protėvio ūglį Sidabriniam
Smaige kalinama galingiausio ir labiausiai
pamišusio Pašvęstojo - Viešpaties - siela. Greta
stūksantis Pilkapių kapinynas saugo daugybę
šurpių paslapčių, kurios iš visų pašalių traukte
traukia ir žmones, ir tamsiųjų jėgų šmėklas. Ir
kiekvienam iš jų trūks plyš reikia užvaldyti
Sidabrinį Smaigą, kad, įsileidę savin juodąją
Viešpaties sielą, taptų nenugalimu pasaulio
valdovu...

Iš anglų kalbos vertė ANITA KAPOČIŪTĖ

Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"

271 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Glen Cook - THE SILVER SPIKE New York, Tor Books, 1989

Copyright © by Glen Cook, 1989

Cover art copyright © by Rowena Morrill, 1994

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2003

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

1.

Šie užrašai - Varno sumanymas, tačiau mane kamuoja nuojauta, kad, jeigu jie kada nors pateks jam į rankas, didžiulis jis nelabai turės kuo, mat aš ketinu rašyti tikrai tiesą. Nesvarbu, kad Varnas - mano geriausias bičiulis.

Jeigu kalbėsime apie ydas, teks pripažinti: jų jis pritvinkęs nuo kulnų iki pakaušio ir dar atgal. Ir vis dėlto jis - visai nieko sau tipas, nors kas antrą dieną kamuojamas žudikiškos-savižudiškos manijos. Šiaip ar taip, jeigu jau Varnas nuspręs esąs tavo draugas, gali neabejoti: įsigijai bičiulį visam gyvenimui, su durklais abiejose rankose ir dar dantyse.

Mane vadina Ligoniu. O iš tiesų esu Keisas, Filodendras Keisas - už šį vardą ačiū mano mamai. Varnui apie tai niekada neužsiminiau. Bet kaip tik dėl to ir sprukau į armiją. Tam, kad išsivaduočiau iš savosios bulviarausių padermės, galinčios prilipdyti vaikui šitokį vardą. Kai paskutinį kartą pasitaikė proga suskaičiuoti, turėjau septynias se-

seris ir keturis brolius. Ir visi iki vieno pavadinti kokios nors peršvinkusios gėlės vardu!

Mergaitė, vardu Našlaitė ar Rožė - šunys nematė, dar pusė velnio, ar ne? Tačiau vienas mano brolių - Vilkdalgis, o kitas, dar geriau - Petunijus. Patys įsivaizduokite, kokie turi būti žmonės, kuriems šauna į galvas užkarti savo vaikams tokius vardus! Stebuklai, kad dar išvengėme Kuokelių ir Piestelių.

Bulviarausiai nelaimingi.

Padermė, visą mielą amžėlį knisanti purvyną: nuo saulėtekio iki saulėlydžio, kad tik prisiaugintų bulvių, kopūstų, svogūnų, pastarnokų. Visokiausių įvairiausių šakniavaisių, šakniagumbių. Viešpatie, ropės. Iki pat šiol susuka vidurius, vos išgirdus apie ropes. Pasinaudojau pirma pasitaikiusia proga iš viso to išsprūsti ir stojau į armiją.

Jie bandė mane sulaikyti. Tėvas ir dėdės, ir broliai, ir pusbroliai. Bet nieko nepešė. Iki šiol neatsisėbiu: kaip vienas vienintelis senas surukęs seržantas galėjo pasirodyti toks rūstus, kad nubaidė visą manąją giminėlę?

Tada pagalvojau: štai koks norėčiau būti užaugęs. Toks, kuris galėtų tiesiog stovėti ir spiginti akimis, ir atrodyti toks grėsmingas, kad visiems blogiečiams imtų tirtėti kinkos. Vis dėlto dabar manau, kad tokiu reikia gimti.

Kažkas panašaus įkrėsta ir Varnui. Jei kas pabando jį apmauti, šitokį jis tik nudelbia akimis - ir tipelis pabąla.

Žodžiu, įstojau į armiją, atkentėjau apmokymus ir tapau tikru kareiviu; kartais tarnaudavau Plunksnos arba Keliauninko būriuose, kartais - Šnabžlės, bet dažniausiai - čia, šiaurėje. Netrukau įsitikinti, jog kareivio duona - toli gražu ne tokia skalsi, kokios tikėjau. Supratau, kad tarnauti armijoje man patiks neką labiau nei rausti žemę. Tačiau klojosi man visai neblogai; nors aš nuolat iškrėsdavau ką nors, dėl ko grėsi neišvengiamas pažeminimas pareigose, vis dėlto netrukus iškilau iki seržanto. Ir pagaliau sulaukiau paskyrimo į Pilkapių Sargybą. Tarnybą ten lyg ir reikėjo laikyti didžiule garbe, bet aš vis dėlto nesugebėjau patikėti, jog tai iš tiesų itin garbinga.

Ten aš ir užsiroviau ant Varno. Tiesa, tuo metu jis vadinosi Kovu. Tada aš nežinojau, kad jis - Baltosios Rožės šnipas. Be abejo, to nežinojo niekas, kitaip jis tikrai nebūtų gyvenęs ilgai. Kovas buvo toks tykus ramus pusamžis klipata; pats pasakojosi tarnavęs Šlubio legione, tačiau po to, kai smarkiai susižalojo koją, kareivio karjerą tekę nutraukti. Kovas įsikūrė tokiaime apleistame trobesyje, kurį pusėtinai pats susitvarkė. Pragyvenimui jis užsidirbdavo imdamasis tokių darbų, kurių visi kiti kaip įmanydami vengė. Sargyba atlyginimą gaudavo gerą, o Pilkapiai dunksojo pačioje Didžiosios Girios glūdumoje, per gerą šimtą mylių nuo bet kokių žmonių gyvenviečių, tad leisti pinigų lyg ir nebuvo kam - nebent pragerti. Tad Kovas uždarbio nepristigdavo - nuolat blizgindavo kitiems batus, šveisdavo grindis, prižiūrėdavo arklius. Neretai užsukdavo ir sutvarkyti pulkininko kabineto, o paskui užsisėdėdavo ir su pačiu pulkininku, sužaisdavo vieną kitą šachmatų partiją. Kaip tik ten aš pirmą kartą ir susidūriau su juo.

Nuo pat pradžių užuodžiau nuo jo sklindant

kažką keista. Ne, apie Baltąją Rožę nieko negalėjai įtarti, tačiau iš karto krito į akis, kad Kovas - toli gražu ne koks kaimietis, ištrūkęs iš savo kemsynų - kaip kad, pavyzdžiui, aš - ir ne vyriokas iš miesto landynių, stojęs į armiją vien todėl, kad nebežinojo, ką veikti su savo gyvenimu. Kai tik jam užeidavo noras pademonstruoti lygį, išsyk paaiškėdavo, kad jis - drėbtas iš kitokio molio nei visi kiti. Jis buvo išsilavinęs. Šnekėjo penkiomis ar šešiomis kalbomis, mokėjo skaityti, o kartą kitą girdėjau jį kuždantis su mūsų seniu apie tokius dalykus, apie kuriuos aš pats nė žalio supratimo neturiu.

Tada man ir šovė į galvą mintis. Kaip nors prisikniedysiu prie jo, o paskui prisikalbinsiu, kad išmokytų mane skaityti ir rašyti.

Taip jau ir būna: pasigviešiau antrą kartą užminti ant to paties grėbliu. Stosiu į armiją, ištrūksiu iš fermos, keliausiu ieškoti nuotykių ir gyvenimas bus nuostabus. Išmoksiu skaityti ir rašyti - ištrūksiu iš armijos, leisiuos nuotykiauti ir viskas klosis lyg sviestu patepta.

Štai taip, žinoma.

Negaliu tvirtinti, kad šitaip atsitinka dažnam. Aš - ne iš tų, kurie kamantinėja kaimyną apie tokius dalykus. Tačiau save pažįstu pakankamai gerai, tad tikrai neapsiriksiu sakydamas: kad ir ką gaučiau, vis vien tai nebus kaip tik tai, ko norėjau, ir aš vis vien amžiais liksiu nepatenkintas. Aš - štai toks vaikinys su siekiais iki debesų, o gyvenu viename kambaryje su prasilakėliu, kurio pats didis talentas turbūt ir ima versti jam vidurius lauk, kai susipila į skrandį gerus tris galonus paties pigiausio vyno, kokį tik pavyksta rasti.

Užbėgu įvykiams už akių. Tad štai. Man pavyko išmelsti Varno, kad imtųsi mokyti mane skaityti ir rašyti, o baigėsi tuo, jog netikėtai susidraugavome, nors tipas jis buvo tikrai kreivas. Kas be ko, nešokinėjau iš laimės, kai užgriuvo visa ta bjaurastis ir paaiškėjo, kad jis - šnipas. Laimė, tiek jo, tiek mano vyresnybei teko sumesti skudurus ir bendromis pastangomis stoti prieš tą po žeme pakištą siaubūną, kurį mes, Sargyba, už tokį neblogą atlygį ir turėjome saugoti, kad neišlįstų.

Tada man ir paaiškėjo, jog mano draugelis iš tiesų yra Varnas - tas pats Varnas, kuris kadaise

buvo susidėjęs su Juodąja Gvardija, kuris pagrobė iš Šlubio Baltąją Rožę, kai ji buvo dar maža mergaitė, ir išaugino, padarė viską, ką galėjo, kad ji deramai pasiruoštų sutikti savąją lemtį.

Maniau, kad jis seniai padžiovęs autus. Tiesą sakant, tuo neabejojo niekas - tiek vienoje, tiek kitoje pusėje. Neabejojo net Baltoji Rožė, kuri mylėjo jį - mylėjo ne kaip tėvą, ne kaip brolių. Būtent dėl to jis pasistengė viešai numirti ir pabėgo. Suvokimas, kad jį kažkas myli, buvo ne jo jėgoms, jis tiesiog nepajėgė su tuo susidoroti. Tad pasirinko tą vienintelę išeitį, kurią žinojo gebėsią įgyvendinti, - spruko.

Vis dėlto jis ir pats ją mylėjo, o savo meilę manė galįs įrodyti vienu vieninteliu būdu - virsdamas Kovu, atsibastydamas čia ir viską šniukštinėdamas: o gal ims ir pavyks rasti kokį galingą ginklą, kuriuo Baltoji Rožė galėsianti pasinaudoti, kai ateis metas lemiamoms kautynėms su Valdo ve. Tai yra mano viršiausiaja viršininke.

Ir kas iš viso to išeina? Įsikiša lemtis, gerai išmaišo visą katilą, o kai mes pagaliau apsidairome - ką išvystame? Ogi štai ką: Viešpats - tasai

Pilkapiuose palaidotas senovinis siaubūnas, paties šiurpiausio blogio, kokį tik regėjo vargšas mūsų pasaulis, įsikūnijimas - nebemiega ir bruzda, stengdamasis išsivaduoti, o sustabdyti jį esama tik vieno būdo - visi privalo užmiršti bet kokią tarpusavio nesantaiką ir suvienyti jėgas. Taigi Valdovė atkeliavo į Pilkapius su visa savo šlykštynių kariauna, o Baltoji Rožė - su Juodąja Gvardija. Ir jau tada viskas ėmė klostytis iš tiesų įdomiai.

O pusgalvis Varnas, velniai jį parautų, ėmė ir įsiriogolino į patį įvykių epicentrą šventai tikėdamas, kad vėl lyg niekur nieko gali priglobti Bran gutę, tarsi nė nebūtų andai jos apdūmęs ir šitiek metų leidęs tikėti, kad jo nebėra šiame pasaulyje.

Kvailys per visą pilvą. Aš apie magiją ir tai išmanau daugiau, nei jis kada nors išmanys apie moteris.

Jie leido tam praamžiui blogiui išsirausti iš po žemių, o tada visi urmu šoko ant jo. Tačiau tasai buvo toks milžiniškas ir toks juodas, kad jo dvasios sunaikinti nepavyko, tiktai kūną; tajį kūną jie

sudegino, pelenus paleido pavėjui, o juodąją dvasią įkalino sidabriniame smaige. O smaigą įkalė į jauno ūglio kamieną - tasai medelis buvo kažkokio dievo sūnus ir turėjo gyvuoti per amžius, augdamas giliai savy paslėpti smaigą ir sergėti, kad šis nebepaskleistų dar daugiau blogio. Iš tada visi iškriko kas sau. Iškeliavo ir Brangutė - su kažkokiu tipu, Tyleniu.

Mačiau, kad iškeliavo ji su ašaromis akyse. Matyt, jos jausmai Varnui nebuvo galutinai išblėšę. Tačiau ji nebetino jam atsiverti ir leistis iš naujo sugniuždoma.

O jis taip ir liko stypsoti vidur kelio ir dėbsoti jai pavymui; tiesą sakant, atrodė lyg perkūno trenktas. Niekaip nevaliojo suprasti, kodėl ji šitaip su juo pasielgė.

Kvailys nematytas.

2.

Labai keista, kad tokia mintis iš karto niekam nešovė į galvą. Galbūt niekas nesusimąstė apie šitokią galimybę todėl, kad visą dėmesį žmonės

sutelkė į tai, kas įvyko tarp Valdovės ir Baltosios Rožės, svarstė šių įvykių pasekmes, aptarinėjo, kaip jos paveiks imperiją ir maištą. Kurį laiką atrodė, kad gera pusė pasaulio nusiteikusi tiesiog stverti, kas po ranka papuola. Visi, iš prigimties linkę priglobti svetimą gerą, tik ir dairėsi, ar nebus kur nors kas nors blogai padėta, be to, šniukštinėjo, ar negresia pavojus likti patrumpintais nagais, jei pernelyg įsismarkaus.

Tad atsitiko taip, jog pasisavinti sidabrinį smaigą pirmieji susiruošė keletas trečiarūšių plėšikėlių iš šiaurinio Oaro pakraščio.

Iš Pilkapių atsklindančios žinios dar tebebuvo tupyklos gandų lygio, o Tulis Stalis jau suskubo belstis į savo pusbrolio Smedo Stalio irštvos duris.

Patalpoje, kurioje glaudėsi Smedas, nebuvo jokių baldų, tik tarakonais knibždantis purvynas, užklotas pustuziniu kažin kur nugvelbtų papelijusių antklodžių, be to, rikiavosi bene pusė tuzino tuzinų tuščių molinių vyno ąsočių, kurių įnamis taip ir neprisiruošė gražinti supirkėjui. Perkant vyną "Spyglyje ir karūnoje" už ąsočius tekdavo

mokėti užstatą, tad tuščios taros armiją Smedas vadino savo santaupomis. Jeigu ateitų visai juodos dienos, už aštuonis tuščius ąsočius jam duotų vieną pilną.

Tulis tvirtino, jog šitoks būdas taupyti - kvailiausias iš visų įmanomų. Mat Smedas, kai įdūk-davo, siutą išliedavo viską išspardydamas į visas puses. Taigi gerokai kliūdavo ir jo santaupoms.

Rankioti šukes irgi būtų pernelyg daug vargo, užtat Smedas tiesiog sužerdavo jas palei sieną, kur jau dunksojo visas dulkėmis sutvirtintas šiukšlių pylimas.

Gera jam pūstis, kai gyvena kaip inkstas taukuose, - šitaip Smedas pamanydavo kaskart, kai tik Tulis imdavosi pernelyg jį žnybti. Tulis aptar-naudavo dvi ištekėjusias moteris, padėdamas joms apsisukti namuose, kai tik jų seniai kur nors pasišalindavo; už tai jos nešykštėjo jam dovanų. Be to, jis gyveno drauge su našle, tačiau ruošėsi kelti sparnus iš karto, kai tik susiras kokią kitą moterį, pageidaujančią jį priglausti. Tulis, bent jau Smedo nuomone, manė, jog šitokia sėkmė suteikia jam teisę žarstyti patarimais.

Tulis kumščiais tvatijo duris. Smedas nekreipė dėmesio. Pas jį “mokytiis muzikos” kaip tik buvo atėjusios Kimbro mergaitės iš viršutinio aukšto - Martė ir Šina, vienuolikos ir dvylikos metų. Visas trejetas nuogi voliojosi ant nutriušusių antklo-džių. Instrumentą čia galėjai išvysti tik vieną - mėsingą fleitą.

Smedas sutramdė įsidūkusias, kikenančias mergaites. Žinojo, kad esama ir tokių žmonių, kurie neįvertins jo pastangų parengti jas vėles-niam gyvenimui.

Dunkst. Dunkst. Dunkst.

- Nagi, Smedai. Atidaryk. Čia aš. Tulis.

- Aš užsiėmęs.

- Atidaryk. Noriu su tavim aptarti vieną tokį rei-kaliuką.

Dūsausdamas Smedas išsirangė iš apraizgiusių jį jaunų rankų bei kojų tankmės ir nušliumpsėjo prie durų.....